

Nemzetpolitikai összefoglaló

2012. 32. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Amerikai fiatalok ismerkednek magyar gyökereikkel

A ReConnect Hungary elnevezésű program keretében augusztusban először ismerkedhetnek felmenőik anyaországával és saját kulturális gyökereikkel Magyarországon az észak-amerikai diaszpórában élő magyar származású fiatalok. „A ReConnect Hungary olyan program, amely a nyelvi identitáson túlmenően is igyekszik megszólítani a magyar identitástudatot olyan fiatalokban Észak-Amerikában, akik második, harmadik, vagy akár negyedik generációként többes identitással rendelkeznek” – nyilatkozott Hatos Pál, a Balassi Intézet főigazgatója. „Az amerikai fiatalok számára a magyarságuk, a származásuk nem deficit, hanem olyan többlet, amely inspirálja őket, és amellyel szívesen megismerkednének behatóbban is. Lelkesek és hálásak, hogy lehetőséget kapnak erre” – jelentette ki Hámos László, a programot az Egyesült Államokból szervező, washingtoni székhelyű Kossuth Alapítvány igazgatótanácsának elnöke. A 10 amerikai és 2 kanadai, 18 és 26 év közötti fiatal augusztus 11. és 27. között tartózkodik majd Magyarországon, megtekintik majd Budapest, Eger, Tokaj, Szentendre, Komárom és Dunaszerdahely nevezetességeit, több témában angol nyelvű előadásokat hallgathatnak, a parlamentben részt vehetnek az államalapítás nemzeti ünnepén, hivatalos személyekkel is módjuk lesz szót váltani. A ReConnect Hungary program ötletét először George Pataki New York-i kormányzó fogalmazta meg öt évvel ezelőtt az amerikai Magyar Emberi Jogi Alapítvány egy rendezvényén. A programot a Kossuth Alapítvány támogatói, valamint a magyar kormány közösen finanszírozza. A ReConnect Hungary amerikai szponzorai között van mások mellett a Charles Simonyi Alapítvány, valamint három volt budapesti nagykövét, George H. Walker III., April H. Foley és Nancy G. Brinker is. Magyarországon a költségek nagy részét a Balassi Intézet állja, amely a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium nemzetpolitikai államtitkárságtól kapott erre támogatást.

Újra Gödöllő a házigazdája a külhoni magyar fiatalok legnagyobb találkozójának

Három kontinens 16 országából 450 középiskolás korú, magyar gyökerekkel rendelkező fiatal érkezik Magyarországra a Vendégségben Magyarországon - Külhoni Magyar Fiatalok Találkozójára, amelyet augusztus 14-21. között rendeznek meg. Gödöllő 2011 után második alkalommal látja vendégül a fiatalokat. A programsorozat célja, hogy közvetlen kapcsolatot alakíthassanak ki a fiatalok a magyarországi emberekkel, miközben egymással is barátságokat tudnak kötni – hangsúlyozta Répás Zsuzsanna, nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár. Répás Zsuzsanna elmondta, a vendégek megismerkedhetnek a magyarországi hétköznapi élettel, anyanyelvi környezetben bővíthetik magyar kulturális és történelmi ismereteiket, életre szóló élményt szerezve. Dóka Tibor, a találkozót szervező Hungarofest ügyvezető igazgatója megemlítette, hogy a második napon Örkény István életével, munkásságával ismerkedhetnek meg a külhoni fiatalok a Petőfi Irodalmi Múzeumban. Ezen kívül ellátogatnak a Parlamentbe és magyar olimpiai bajnokokkal is találkoznak majd. Hangsúlyozta, a közösségi portálok segítségével arra törekednek, hogy

folyamatos kapcsolatban maradjanak egymással a Magyarországra érkező külföldi fiatalok.

Nem jutottak be magyarok a MOGYE tandíjas helyeire

Egyetlen tandíjköteles helyre sem jutott be magyar diák a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) fogorvosi, illetve általános orvosi szakára. Így 2012-ben a két szakon százötvennél több román nemzetiségű egyetemista kezdheti meg a tanévet az intézményben. Ugyanez volt a helyzet egy évvel ezelőtt is, akkor az intézmény vezetősége arra hivatkozott, hogy a román diákok jobban teljesítettek a felvételin. Akkor politikai nyomásra további negyven tandíjköteles helyet biztosítottak a magyar felvételizőknek. A MOGYE egy neve elhallgatását kérő magyar oktatója az MTI-nek azt mondta: a tanintézmény szenátusában több mint kétharmados román többség van, amely tudatosan igyekszik tovább növelni a román tagozat fölényét a kétnyelvű egyetemen. Az oktató úgy tudja, a tandíjas aránytalan elosztás miatt ősszel 216 orvostanhallgató kezdi meg tanulmányait román, és alig 132 magyar nyelven. Mint kifejtette, a diáklétszámmal előidézett különbség és az a tény, hogy a gyakorlati órákat a magyar tagozaton is románul tartják, oda vezet, hogy a MOGYÉ-n sokkal kevesebb a magyar oktató, mint a román. „A vezetőség és a román kollégák számára évekkal ezelőtt még a lehető legtermészetesebbnek tűnt, hogy a fizetések helyeket akkor is ötven-ötven százalékos arányban kell elosztani a magyar és román diákok között, ha az utóbbiak lényegesen gyengébben teljesítenek a felvételin. Amióta változott a helyzet, és a román jelentkezők érnek el jobb eredményeket, a vezetők teljesen megfélemlítettek a fele-fele arány elvéről, és azt mondják, a vizsgán elért jegy számít” – háborog a MOGYE vezetősége által alkalmazott igazságtalanság miatt Brassai Attila professzor. „A hétvégéig levelet juttatunk el Azamfirei rektor úrnak, az RMDSZ, illetve a tanügyminisztérium vezetőinek. Ha törvény nem is, de a multikulturalitás elve arra kötelezné a MOGYE-t, hogy fele-fele arányban ossza el mind az államilag támogatott, mind a fizetéköteles helyeket” – vélekedett Ádám Valérián, a Romániai Magyar Orvosi és Gyógyszerészeti Képzésért Egyesület (RMOGYKE) titkára.

Megverték két nagyváradi fiút, mert magyarul beszéltek

Két magyar fiatalembert ütlegelt és alázott mintegy húsz percen át egy tizenkét fős banda Váradon, kifejezetten azért, mert magyarok. A fiúk azt mondják, a támadók főkolomposa a román himnusz is elénekeltette velük, és azt mondta nekik, Romániában beszéljenek románul. A két magyar fiú román nyelvtudásával, illetve a nemzeti himnusz ismeretével egyébként nem volt probléma, a pofonokat mégis megkapták, hol pusztán kézzel, hol egy fémből készült golfütővel. A mintegy húsz percen át tartó epizód után a tizenkét fős banda a pálya melletti padokon tanakodott arról, mi legyen a fiúk további sorsa. Ez volt az a pillanat, amikor elmenekülhettek. „Elszaladtunk, és sikerült kihívunk a rendőrséget egy barátunktól, aki a közelben lakik” – mesélik a fiúk. A rendőrök hamar kiértek, és szerencsére a bandát még a parkban találták. Amikor igazoltatni akarták őket, azok ellenálltak, és mivel igen sokan voltak, percekben belül a kommandósok is a helyszínre

érkeztek. Néhányukat bevitték és kihallgatták. A magyar fiúk azt mesélik, a rendőrök ráismertek a bandavezérre, akiről azt is elárulták, hogy büntetett előéletű. A fiúk láttelepet is készítették, amely megállapította, hogy hosszúkás, fémből készült tárggyal okozott nekik az elkövető négy napon belül gyógyuló sérüléseket – ez szerencsére az ő verziójukat támasztja alá, ugyanis mint kiderült, az agresszor a rendőrségnek azt vallotta, hogy a golfütő a fiúké volt, és neki nagy nehezen sikerült elvennie tőlük. A bűnöző azt is beleírta a vallomásába, hogy valójában a magyar fiúk kényszerítették őt a Himnusz eléneklésére. Az ügyben hétvégén az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és az Erdélyi Magyar Néppárt közös közleményt adott ki, amelyben kéri az ügy minél sürgősebb kivizsgálását. A váradi magyarverés a román sajtóban is felháborodást váltott ki. „Megengedhetetlen, hogy Nagyváradon ilyen huligán elemek, nemzetiségi gyűlölettől indítatva verekedjenek, randalírozzanak” – fogalmazott Szabó Ödön, az RMDSZ Bihar megyei ügyvezető elnöke. „A városvezetés által fenntartott közösségi és állami rendőrség feladata a gyors és határozott fellépés. Az RMDSZ nevében írásban is megkerestük a rendőrparancsnokot azért, hogy még csírájában fojtsuk el az ilyen cselekményeket. Nem szabad engedni tovább burjánzani az ilyen eseteket” – tette hozzá.

Borbély László: nehezebb lesz párbeszédet folytatni a kormányoldallal

Borbély László, az RMDSZ politikai alelnöke a Krónikának adott interjújában hangsúlyozta, hogy „ez a referendum és a kimenetele nem arról szólt, hogy a magyarok hallgatnak vagy sem az RMDSZ-re. Mit kellett volna az RMDSZ-nek tennie? Miután két évtizeden keresztül a szavazati jog fontosságát hangsúlyozta, most bojkottra szólítsa fel a lakosságot? Ez nem lett volna elvszerű, ugyanakkor veszélyes eljárásnak bizonyult volna. Ismétlem: azok a híveink, akik elmentek szavazni, a jelenlegi elnök leváltása mellett foglaltak állást, azoknak pedig, akik otthon maradtak, a kormánykoalíciót alkotó román pártok nem tudtak életképes változatot felmutatni. Az anyanyelvű oktatás meg az orvosi egyetem magyar kara ellen kampányolva senki ne várja el, hogy maga mellé állítja az ország magyarságát”. Borbély szerint a vasárnapi eredmények tükrében nehezebb lesz párbeszédet folytatni a jelenlegi kormánykoalícióval.

Elhunyt Tamás Anikó

67 éves korában pénteken váratlanul meghalt Tamás Anikó, azon felvidéki magyarok egyike, akit megfosztottak szlovák állampolgárságától azt követően, hogy nyilvánosan felvállalta a magyar állampolgárság megszerzését. Tamás Anikó tavaly az édesanyjával, az idén százéves Tamás Ilonka névvel együtt kérelmezte és kapta meg a magyar állampolgárságot. Tamás Anikó január elsején szívinfarktust kapott, nem sokkal azt követően, hogy - több más magyar állampolgárságot szerzett felvidéki magyarhoz hasonlóan - személyes okmányainak leadása céljából beidéztek a rendőrségre. Még lábadozott az infarktus után, amikor a kórházban közölték vele, hogy az Általános Egészségbiztosító - állampolgársága elvesztése miatt - nem hajlandó téríteni a kezelés

számláját, így azt neki kell megtérítenie. Végül ezt sikerült elkerülni. Tamás Anikó váratlan halála kapcsán Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke az MTI-nek azt mondta: megkerülhetetlen a szlovák állam felelőssége, mivel a tragédiához Tamás Anikó magyar állampolgárság miatti zaklatása vezetett. „A mostani tragédia nem szabad, hogy elkerülje a magyar és a nemzetközi közvélemény figyelmét, mert ez is szomorú bizonyítéka annak, hogy milyen helyzetbe kerültek a magyar állampolgárságukat nyíltan vállaló felvidéki magyarok” - hangsúlyozta Lomnici Zoltán. Berényi József, a Magyar Koalíció Pártjának (MKP) elnöke Tamás Anikó halála kapcsán az MTI-nek nyilatkozva azt mondta: mély gyászukban együtt éreznek a családdal. Rámutatott: meggyőződésük, hogy Ilonka néni lányának idő előtti halála összefüggésben van a családot ért azon meghurcoltatással, amelyet a magyar állampolgárságát nyíltan felvállaló minden felvidéki magyarnak el kell szenvednie.

Interjú Pásztor Istvánnal

Pásztor István a Magyar Szónak adott interjúban kifejtette, hogy „Belgrádban, a köztársasági parlamentben a VMSZ konstruktív ellenzéki pozícióban van és marad is, függetlenül attól, hogy a kormányalakítást megelőzően Ivica Dacic felajánlotta, hogy legyünk része a parlamenti többségnek, hogy csatlakozzunk ahhoz a politikai tömörüléshez, amely irányítja az országot”. A VMSZ elnöke szerint „elsősorban a tartományi, az önkormányzati érdekeltségeinket és az itt kötött megállapodásokat szem előtt tartva, úgy döntöttünk, hogy ez a konstruktív ellenzéki pozíció, amelyik számunkra a legtöbb mozgásteret biztosítja. Meggyőződésem, hogy e kettősség ellenére is jól tudunk majd politizálni. A tartományi pozícióink stabilak. Létezik egy masszív parlamenti többség, amelyet a Demokrata Párt köré csoportosuló két másik párt, a VMSZ és a VSZL alkot”. A szerb alkotmánybíróság Vajdaságot érintő döntése kapcsán Pásztor arról beszélt, hogy „arra nincs lehetőség, hogy az alkotmányt tudjuk igazítani az élet szabta szükségletekhez, mert ebben a pillanatban ehhez nincs meg a megfelelő tömegű politikai akarat. A problémát talán alkotmányos törvénnyel lehetne áthidalni. Gyakorlatilag ugyanolyan hatályú, mint maga az alkotmány, de meghozatala sokkal egyszerűbb, és csak speciális kérdésekkel foglalkozik, mint ebben az esetben a vajdasági kérdés. Így nem bonyolodnánk bele mindazokba a felmerülő problémákba, amelyek az alkotmány vonatkozásában folyamatosan nyitottak. Ezzel az alkotmányos törvénnyel talán az összes felmerülő kérdés kezelhető, de el tudok képzelni más megoldást is, amely azt eredményezhetné, hogy ez az alkotmányon kívüli helyzet, a megváltozott körülmény a folyamatokat normális irányba terelje, s úgy tudjunk dolgozni, mint korábban”.

Európai figyelmeztetés Belgrádnak Vajdaság miatt

Ha problémák adódnak Vajdasággal kapcsolatban, lelassulhatnak Szerbia csatlakozási tárgyalásai, jelentette ki Franz Schausberger, az Európai Régiók Intézetének (The Institute of the Regions of Europe - IRE) igazgatója. „Vajdaság Autonóm Tartomány egy külön multi-etnikus térség, amely iránt Európa mindig érdeklődést tanúsított. Ha Vajdaság válságövezetté válna, az kihatással lenne az egész Európa békéjére, arról nem is beszélve, hogy ennek milyen káros következményei lennének Szerbia uniós közeledésér” – figyelmeztetett az európai politikus a Dnevnik újvidéki szerb újság vasárnapi számának adott interjújában. Kiemelte, hogy nincs szándékában az EU-nak beavatkozni Szerbia belső struktúrájának kérdéseibe, de úgy értékelte, hogy az alkotmánybíróság döntéséből (Vajdaság bizonyos hatásköreinek alkotmányosságáról) úgy tűnik, hogy csökkentenek bizonyos meglévő jogokat, amelyek a szubszidiaritás alapján épültek, s amelyek a kisebbségi jogokat szabályozzák. Az Európai Unió alapelveiről van szó, tette hozzá, s éppen azért az EU nagy érdeklődést tanúsít az iránt, hogy a szerb kormány miként reagál az alkotmánybíróság döntésére. Ha az új kormány csökkenti Vajdaság meglévő autonómiáját, akkor a kormány ebben a kérdésben a visszautat választotta a milosevici időkbe, hangoztatta Schausberger, emlékeztetve, hogy az alkotmánybíróság az ítéletét most nemrégiben hozta, pedig Vajdaság státútuma már két éve érvényben van.

Három képviselőjelöltet állított a KMKSZ az ukrán választásokra

A hat kárpátaljai egyéni parlamenti választókerület közül három egyéni választókerületben indít képviselőjelölteket a 2012. október 28-ra kitűzött ukrainai parlamenti választásokon a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) - döntött szombaton a magyar szervezet választmánya Nagyszőlősen megtartott ülésén. A döntés értelmében Kovács Miklós KMKSZ-elnök a Nagyszőlős központú, Brenzovics László KMKSZ-alelnök az Ungvár központú, míg Gulácsy Géza KMKSZ-alelnök a Munkács központú választókerületben indul egyéni jelöltként, a magyar szervezet támogatásával. Kovács Miklós az MTI érdeklődésére elmondta: a képviselőjelöltek állításával a szövetség alternatív választási lehetőséget szeretne biztosítani a kárpátaljai magyar szavazók számára, hogy ne kelljen olyan ukrán pártokra és jelöltjeikre voksolniuk, mint a kormányzó Régiók Pártja (PR), amely egyebek mellett felszámolta a korábbi magyar többségű egyéni parlamenti választókerületet, vagy mint a Kárpátalján meghatározó politikai erőnek számító, a kisebbségbarát új ukrán nyelvtörvényt elvető Egységes Centrum (JC). A fő feladat természetesen az, hogy a KMKSZ minél több magyar szavazatot gyűjtsön be - tette hozzá. A magyar képviselőjelöltek esélyeiről szólva Kovács kifejtette: minden attól függ, hogy mennyire egységesen szavaznak a magyar nemzetiségű választók, mennyire durva csalásokra szánják el magukat a hatalom képviselői, hogyan osztódnak meg a nem magyar szavazatok, vagy mennyi ukrán voksot sikerül megszerezniük a magyar jelölteknek. Hangsúlyozta: a KMKSZ szándékának komolyságát azzal is jelezni szeretne

volna, hogy egyszerre három vezetője - elnöke és két alelnöke - is beszáll a küzdelembe az ukrainai magyarok voksaiért. Ukrán sajtóhírek szerint a kárpátaljai magyarság másik nagy érdekvédelmi szervezete, az Ukrainai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) elnöke, Gajdos István, aki egyben Beregszász polgármestere, a Régiók Pártja választási jelöltlistájának - valószínűsíthetően befutó - 72. helyén indul az októberi parlamenti választásokon.